

POGAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

2. číslo

Budyšin, januar/februar 1955

Lětnik 5

Bibliske rozpominanje

Rom. 8. 28: Tym, kiž Boha lubuja, wšitke wěcy k lepšemu služa.

Chutni, dzakowni a wěrjacy, tak skončimy stare lěto. W poslednich hodžinach hladamy na zařdžene lěto:

Wjele křižow steji při puću, kotryž smy pućowali. Smy mnohich pochowali, kotřiž našej wutrobje lubi běchu. Džensa před lětom smy jim hišće strowe nowe lěto přeli, nětko wotpočuja wonka pod zemju. Hdy tež my pućowarski kij wotpoložimy?

Wjele křižow steji při našim puću, smy tež někotru nadźiju, někotry chrbly plan a někotre žadanje pochowali. Hida, zawisć, zlosć čłowjekow, bojzliwosć, slabosć, njewěra hrjebachu jim row.

Wjele křižow steji při našim puću, džensa so samych wobskoržujemy, zo smy husto wjesolosć druhého mčili přez našu njeluboznosć, njeprěcelnosć a hordosć. Samych so wobskoržujemy, zo njejsmy wjele činili, štož móžachmy činić, zo smy wjele činili, štož njetrbachmy činić. Hladajmy wroćo ze swjatej chutnosću!

Tohodla pak čím nutrišo spěwamy: „Njeh Bchu dzakuje . . .“ To je prawy kěrluš poslednjeho dnja lěta! To pak spěwajmy tež, hdyž zwony w polnocy zwonja a nowe lěto strowja. Džakujemy so za wšitke wjesole hodžiny zařdženého lěta, kotrež Boh a dobri čłowjekoj nam darjachu. Džakujemy so pak tež za wšitku bolosć, dokelž nas čisćeše, a za wšitku čmu, dokelž nas pohnuwaše, zo bychmy hladali na hwězdu, kotraž nas k Zbóžnikaj w šlobje wjedžeše. A džakujemy so za wšitke dobyće nad nami samymi a za moc, kotruž je Boh nam dal. „Njeh Bohu dzakuje . . .“ „Chwal Boha, moja duša, a njezapomň jeho dobrotow . . .“

Koždy dzakowny čłowjek wě:

„Ty, Knježe, sy naš škit přeco a wěcnje.“ Knježe, ty sy! Hdyž wšo spadnje a zařdže: Ty sy! Hdyž naši přeceljo nas zapomnja: Ty sy! Ty sy a ty wostanješ! A ty sy naš trošt, naš škit a naša nadźija. To je naša wěstosć wšědnje. To je naš pokoj we wšitkich wichorach a nuzach. Budž tola zaso wěrjacy! To budže wjesole pućowanje a zawěro požohnowane nowe lěto!

Čěmne a potajne nětko před nami nowe lěto leži. Sto nam přinjese? Sto přinjese za našich, za našu domiznu? Wjele wjesolych dnjow? Wjele čěmnych hodžinow? Dobyće abo poražku? Zdychwanje abo juskanje? Ach, bychmy so najradšo dlili, přijedy hač zastupimy do noweho lěta! Ale nimamy wólby, dyrbymy zastupić. Kajke pak budže nowe lěto?

Jako křescenjo směmy nowemu lětu kruće do woćow hladać: Chorosć, nuza, žarowanje, tyšnota, starosće a tež smjerc budu w nowym lěće! Dyrbja'o-li so nam styskać, njebojimy so. Z pobožnej zmužitnosću zastupimy: Za křescana je každe lěto „Bože lěto“. Pola Boha njeje čma, pola Boha je jencz swětlo. Wot njeho njeprindže njezbožo, ale skerje njebjeske zbožo. Naš poměr k Bohu to čini, hač budže nowe lěto jasne lěto abo nic. Ale kajki dyrbi naš poměr k Bohu być? Biblija praji: „Tym, kiž Boha lubuja, wšitke wěcy k lepšemu služa.“ Tute Bože slowo chce nas přewedžeć přez wšitke hodžiny a dny.

„Wšitke wěcy služa nam k lepšemu!“ Wězo najwažniše wuměnjene za to je: Dyrbimy Boha lubować! Lubować, to rěka so zapodać a so woprować. Nic ja, ale ty, mój Božo! Nic, kaž ja cheu, ale kaž ty chceš! Boha lubować rěka,

krutu dowěru k njemu měć. Boha lubować, to rěka, jeho každy čas před woćomaj a we wutrobje měć, so jeho každy čas prašeć: Sto chceš, zo bych činił?

Přez tajku lubosć k Bohu nam wšo k lepšemu služi a budže ze zohnowanjom. Přetož tajka lubosć čłowjeka wěsteho čini: „Mje ničo njewobškodži, won tak wšě wěcy wodži, zo za mnje zbožne su.“

Čłowjek w lubosći k Bohu stejo wě, zo ma každy podawk swój wužitk. Wězo husto njemóžemy tutu mysl hižo nětko pónač. Ale Boh sam je nam tohodla prajił: „Stož nětko činj, nje-možeš rozumić, ale budže pozdžišo widžeć, hdyž sy pola mje we wotcowskim domje.“

To wěmy: Boh w knježerstwje sedži! Won wšo wodži a won wšo derje wodži. Přetož wón je lubosć, tež, hdyž dyrbimy čerpić. Potom Boh wužiwa tute čerpjenje za našu zbožnosć, snano tež za zbožnosć druhich. Wšo z Božich rukow přindže.

Tajka lubosć a tajka wěra do Boha nam wšědnje nowe mocy dawatej, pokoj we wichorach našeho žiwjenja a spokojnosć w žarowanju a bojosci.

Tež w nowym lěće njebudžemy wěsće jandželjo abo swjeći. Ale chcemy Boha lubować z cylej swojej wutrobu, z cylej dušu, z cylej myslu a z dobrej wěru k njemu hladać: „Ach poruč Bohu swěru swój puć a zrudobu a wopomň z prawej wěru. Boh knježi na njebju. . .“

Hdyž mamy tajku jednoru a sylnu wěru, wšo nam k lepšemu služi. A tak budže nowe lěto dobre lěto: Bože lěto! R-ph.

W znamjenju lubosće a měra

Ew. biskop D. Dibelius je so při započatku noweho lěta na fararjow a na wosady cyrkw. prowincy Barlina a Branibora ze scěhłowacyimi slowami (wujimk) wobročil:

Lěto, do kotrehož smy zastupili, budže za naš lud a z tym tež za našu cyrkej chutne. Wšitcy wěmy, kajke na swěće je. Z tym tež naša cyrkej po Božej woli znowa před pruwu steji.

Předewšěm mamy my jako Jezusowi wučobnicy zmyslenosć lubosće a měra, kotraž je nam prikazana, jasnje a njedwumyslne wopokazować. Swět do nje přecelných frontow stwjerdnje. Čim jasnšo ma so spóznać, zo je nam druhi duch daty. Wězo mamy tež my džěl na wšelakim posudžowanju položenja, kajkež je. My mamy to připoznać a nikomu porokować. ma-li a wu-

znawa-li won tuto swoje posudženje.

W dwojim pak smy přezjedni: Sprěnja w tym, zo chcemy wšitcy mēr. Tež w nowym lěće njesmě ani najmjeńšeho dwěla na tym nastawać, zo nam na wutrobje leži, zo so mēr wobchowa.

Zdruha smy w tym přezjedni, zo so naša wutroba hori za zasozjednoćenje našeje wótčiny, a při tym je naše zamolwjenje za duchowne žiwjenje našeho luda za cyrkej rozsudne. W tutym prócowanju nohcemy popuścić. Tuž chcemy so mjez sobu rozmolwjeć a so njedać z tym wottrašić, zo nima tajke rozmolwjenje hnydom widžomneho wuspěcha. Tež přichodnje chcemy jedyn z druhim rěć a jednać. Njesmy hižo na kónc z móžnoty, zo bychmy so dorěćeli. Chcemy kaž bratřa mjez sobu wobchadźeć. Njemóža-li to

druzy, my křescenjo dyrbymy jo móc!

Mēr wšak, wo kotryž nam dze, dyrbi hlubje zakorjenjeny być hač na zwonkne wučinjenja. Jenož z toho, zo so k Bohu wobročamy, móže to wurosć, za čimž žedžimy. Cyrkej móže Boha jenož prosyć, zo by tónle džiw činil. Ale cyrkej móže, wo to prošo, ze swojim žiwjenjom swětej pokazować, zo tam, hdžež so knjejestwo Jezom Chrysta připózna. mēr knježi a zo je wšo druhe, štož ma hinaši napohlad, dobyćersce přewinjene. K tomu mamy wšitcy, fararjo a wcsadne stawy, pomhać.

Nic mjenje wažne je to, zo tam, hdžež so wo plaćiwosć ewangelija jedna, ze wšej krutosću stejimy při tym, štož je nam poručene. K tomu sluša tež to, zo porjad našeje cyrkwy kruće wobchowamy.

Biskopjo cyrkwjow wosadam rěča

Krajny biskop lic. Noth-Drježdžanski:

Naša nadzija so na Bože slubjenja zložuje. So přeměnjacy běh swěta ju njemóže njesć. Wón dawa mnohim nadžijam schadźeć a runje tak jim so zlamać. Po wšelakim položenju a razu do noweho lěta z iara wšelakimi začućemi poňdžemy. Powšitkowne wobstejnosće na kóždy pad chutne mysle zbudžuja. Zmučenosć na swěće hišće njeje wotstronjena, a na palace prašenja našeho luda so hišće njeje wotmolwilo. Wjele bóle smy loni wšelke horke mylenja nazhonili. Štó mohł dalši chod swěta dopředka prajić? Wěsta nadzija nam ani z našich wobličenjow ani z wěšćenja a hódanja přichoda njeschadža.

Run'e tohdla swojej woči k Bohu zběhamy a so jemu dźakujemy, zo nam ze swojimi slubjenjami wulku nadziju dawa. Wón jako žiwy Knjez nade wšěm během swěta steji; won je lěto 1954 wodził, won budže lěto 1955 a wšitke přichodne lěta wodzić. Jeho mudrosć, móc a dobrota wosudy we wulkim a w małym twcři, njech je nam mnoho nje-wujasnite. Wón njeje swět sebi samemu přewostajil, ale jon wulkemu zaměreju napřećo wjedže.

Žiwa křescanska nadzija je plód wěry a kaž ta dar Božej lu-

bosće. Tohdla njemóžemy žane zakonje postajić, po kotrychž móhli ze struchleho žiwjenja dowěriwe sćiníc. Mamy wjele bóle na městno pokazować, na kotrymž so Bóh ze swojimi darami z nami zetka. Hdžež je Bóh ze swojim slowom a ze swojimaj sakramentomaj, hdžež zhromadnje so k njemu modlimy a jeho chwylimy, tam wón nas z našich nadběhowanjow wjedže a nam swoju nadziju dawa. W zjednoćenstwje džěć Božich steji naša nadzija.

Krajny biskop D. Mitzenheim-Eisenachski:

Starosć wo našu wotčinu nas traši. Rozščěpjenje njeje zběhnjene. Starosć wo swět nas traši. Jeho napjatósće přiběraja. Cyrkej nastajnosći znowa napomina, zo by so zajědoćenje swětoweje atmosfery wotstroniło. To čini Chrystusowa cyrkej, dokelž je we wšěch časach to z jeje nadawkom, z Božim slowom spokojeć, napominać a wotradźeć a smilnosć wopokazować každemu. Při tym chutnje na Lutherowy pokaz hladamy, zo njebyla cyrkej radnica a radnica nic cyrkej.

Naš dźak plaći Božej smilnosći, kiž je našemu ludej službu cyrkwy zachowała. Naša přostwa je, zo by našeje cyrkwy swoboda wostała, zo by swoju službu tež dale

wukonjeć móhla. Tuta služba starym a młodym plaći. Wšitcy smy za tule službu našeje cyrkwy sobu zamolwići. Mějće so swěru k ewangelijej a k modlitwje. Žiwjeński puć swojich džěć troštni do Božej ruki stajamy. Wón naša dowěra, naše zbože a naš mēr wostawa. Džeržmy so kruće pónača nadzije a njemotajmy so: Bóh je swěry.

Krajny biskop D. Dr. Beste-Swerinski:

Na wulke, dalokosahace znjeńske polo zhladujemy, kotrež so přez cyly swět zwupřesćera, z kotrehož džěl pak tež w našim kraju a w našeje cyrkwi leži, a kotryž je nam dowěrjeny. Kóždy čas je žnjowy čas za Chrystusa. K tomu so wjele džělačerjow trjeba. Chrystus chce, zo bychu so jeho žně wot jeho wučobnikow chwale. Z tym je wón jim dowěrja. Njeskónčnje wjele je při tym džěla. Runjež chcył so někotry mjez jeho wučobnikami sam na so wróćosahnyć a sam na swoje zbože myslić. Chrystus jeho do džěla woła a do swojich žnjow sće. Tym, kotřž chcedža jemu siužić, bywa to jasne: My njemóžemy džělo sami dokonjeć. Polo je přewulke a pola njeho njemóže a nohcje kóždy džělać. Tu so nje-hodža někajkežkuli džělawe mocy

do služby stajec, ale wone maja sebi wšitke w tym jasne byc, zo su Knjezowe a zo moza ze svojim dželanjom jenož jemu samemu služic. Wone maja so jemu dać slać a spolnomocnjeć. Dželačerjo maja byc či, kotriž su wot wulkeho wčného dželačerskeho zarjada slani. Tajcy dželačerjo maja wuprcšeni byc. Woni moza pak jenož plody žnjeć, steja-li za nimi swěrní modlerjo. Tohodla „prošće Knjeza žnjow“! To je wulki nadowk, kiž je nam lětsa stajeny.

Wosadne žiwjenje w Klukšu w lěće 1954

Narodžilo je so 59 džěci, z tutej běchu 31 holcow a 28 holcow, 3 so hišće njejsu wukřičile.

Konfirměrowanych bu 50 džěci, a z tutej běchu 23 holcow a 27 holcow. Wěrowane bu tute lěto jenož 16 porow, loni 30.

30 stawow našeje wosady zemrě, z tutej běchu 10 ženjenych mužow, 7 wudatych žonow, 5 wudowcow, 3 wudowy, 3 nježenjeni a 2 džěci.

Spowědných mějachmy 1007, 161 wjace dyžli w lěće 1953. Z tutej běchu 613 žonow a 394 mužow. To je drje zwjeselace, ale na tak wulku wosadu tola hišće skromna ličba.

Zběrki běchu tež zařdžene lěto hišće dcsć dobre, runjež 1230 hr. mjenje dyžli před lětom a 3554 hr. mjenje dyžli w lěće 1952. Nazběrachmy w Božich službach 3444 hr., z toho wobchowachmy za našu wosadu 2468 hr., zbytk dōsta krajna cyrkej. Na drohach nazběrachmy 652 hr., z toho dōsta krajna cyrkej 506 hr., z wosadu wobchowachmy 146 hr.

Runjež su so w zařdženym lěće zběrki pomjeňšile, tola woporniwosć wosady pozhubila njeje spominajo na to, zo smy kōnc nowembra 1954 započeli za nowe zwony zběrać. Hać dotal smy nazběrali něhdže 14 000 hr. Zběrka dže w tutym lěće dale. Wobličili smy, zo mēla kōžda wosoba we wosadze 9 hr. woprować, potom bychmy zwony, nowy podstawk zwonow a elektriske zwonidlo kupic mogli. To wšak budže na tym zaležeć, hać su naše wjeski zwōlniwe, tuton wopor přinjesć. Někotre wjeski, kaž Čelchow, Kupoj, Jatřob, Kobjeln, Komorow, su hižo wšitke wopory wotedale, Ždžer, Zaľhow, Klukš, Wuměnk a Lěskej zdžela. Nadžijamy so, zo

Naš krajny biskop lic. Bohuměr Noth 50 lět stary

26. wulkeho rožka tutoho lěta woswjeći naš krajny biskop, lic. theol. Bohuměr Noth, swoje pjećdzesaciny. Tež my Serbja jemu swoje wutrobne zbožopřeca po tutym puću wuprajamy. Mnozy z nas so lubje na to dopcminaja, zo bēše wōn loni na serbskim cyrkwiskim dnju w Rakecach mjez nami a nas lubje stro-

wješe, runje tak kaž my jeho. Přeni křoć po nastupje swojeho tak wazneho zastojnstwa 21. winowca 1953 po wotchadze nam Serbam derje znateho, za nas stajnje lubje začuwaceho biskopa D. Hahna, bēše wōn tehdy mjez nami, spominaše na to, zo nas znaje přez swojeho nana, kotryž je wudaće serbskeje biblije spēchowal, ale chce nas bliže zeznać, a to po wosobje. Wutrobnje rēčeše wōn w Rakecach nam, a my začuwachmy, zo za lubymi słowami jeho cyla powaha a wutroba steješe. Wōn so tež wjesoly wo tym wupraji, zo bēchmy jich w Rakecach telko. Njeh je dale tak: Naš biskop za nas a my za njeho! Naše spominanje na njeho k jeho pjećdzesacinam je naše dobroprošenje za njeho, zo by Bōh luby Knjez jemu wobchowal strowotu a moc, zo by dolhe lěta swoje wulke a wazne zastojnstwo w našej krajnej cyrkwi zastawać mohł. Ps. 5, 13. M-a.

Michalska wosada w Budyšinje: Serbskich spowědných bē 204, 154 w cyrkwi, 50 w domje. Dwě křćeni bēštej serbskeje. Serbske kemše so kōždu druhu njeđzelu mēsaca wotmēwaja. Wj.

Hrodzišćo. Njeđzelu, 23. wulkeho rožka, bu k. cand. theol. Wolfgang Rudolph z Drježdžan jako farski wikar swjatočnje zapokazany. Wōn je z naslědnikom k. fararja Krawca, kiž je lětdžesatki swěru Hrodzišćansku wosadu zastarał, ale dyrbeše so nētko chorowatosće dla swojeho zastojnstwa wzdać. K. cand. theol. Rudolph je rodzeny Němc, je so pak jara prócowal, serbsku rēč nawuknyć tak, zo može tež Serbam Bože swjate slowo w našej lubej maćeršćinje předować. Serbski a němski superintendent jeho a wosadu strowještaj, serbski superintendent jemu dowolnosć za předowanje w mjenje cyrkwiskeho zarjada w Drježdžanach přepoda a němski jeho z přisahu do zastojnstwa, přenjeho w jeho

tež Nowa Wjes swōj wopor přinjese, dokelž tola tež tam hišće křescenjo bydla. A hdy by tež Poľpica a Kislica, kiž stej w zařdženych lětach jara wjele a rady za swoju kapalku woprowaľoj, maľy přinošk za zwony Klukšanskeje cyrkwe přinjesľoj, bychmy jara džakowni byli a so nad tym zwjeselili. Runjež ma Poľpica swoju kapalku, tola tež hišće do Klukša sľuša — wšako ju Klukšanski farar zastara —, a kaž so džěco za maćer stara, hdyž je w nuzy, tak mohľoj Poľpica a Kislica tež w tutym padže Klukš podpěrać. To wšak wot toho wotwisuje, hać ma hišće prawu lubosć k swojej starej maćeri, k swojej Klukšanskej cyrkwi.

Wutrobny džak za wšitku pomoc, wosebje cyrkwiskim předstejerjam, kiž su rady do svojich wjeskow šli a wopory zběrali, ale tež Wam, lubi wosadni, kiž sēe rady za zwony woprowali. Njeh nam Bōh Knjez spožči, zo by so nam naše wotmyslenje derje poradžilo a Was bōrže nowe zwony woľaľe. Me.

Kublanske zeňdženje. Kaž hižo loni, přihotujemy tež lětsa zaso kublanske zeňdženje wšitkich serbskich fararjow, předstejerjow, kantorow, katechetow, přistajenych a druhich sobudželačerjow cyrkwe, a to 21. februara w Budyšinje we wosadnym domje. Chcemy so lětsa wosebje zaběrać z cyrkwiskimi prašenjami a problemami serbskeje wsy w zašľosci, přitomnosći a přichodže. — Započatk w 9 hodž. z kemšemi.

Organizatoriskich přičinow dla njemōžeše naše łopjenko za januar wuńć. Tuž njeh tuto čisľo za januar a februar plaći. Redaktor

živjenju, prija. Dujerski a cyrk-winski chor pod nawjedowanjom k. kantora Petrika swjatočnosť porjeńšitej. Boh luby Knjez njeh mlademu duchownemu swoje bohate žohnowanje mile spožči a dotalnemu fararjej mily živjeński swjatosk.

Hodzij. Swěrnaj serbskaj mandželkaj staj Ješkec džed a wowka w Spytecach. Wona, Lejna Ješcyna rodž. Helasec, woswječi 26. hodownika swoje 80. narodniny. Wón, Awgust Ješka, prjedawši skalar, bu loni 80 lět stary. Před 4 lětami možeštaj žadny swjedžen zlotého kwasu strowaj wobenć. Koždy raz na tutech ročnicach wuprajaj jimaj wosadny duchowny zbožopřeća, a mloda wosada spěwaše, štož jeju přeco jara zwjeseli. Njeh Boh luby Knjez jeju dale bohaće žohnuje!

Hodzij. 4. hodownika, na dnju swj. Miklawša, woswječi swoje 80. narodniny k. Arnošt Milank w Hodziju, kiž sluša w našej wsy do starych dobrych Serbow. Wšitkim we wokolinje je derje znaty jako sprawny překupc a swědomity prjedawši zastojnik Hodziskeje posty. Přejemy našemu wosomdziesiątnikej dale hnadu a moc z wysokosće.

Hodzij. Wosadna rozprawa na lěto 1954. (Ličby w spinkomaj počahuja so na lěta 1953.) Sakrament swj. křćenicy dósta 51 (63) holcow a 64 (67) holcow, wšo hromadže 115 (130) džěci. Swój křćeński slub wobnowi 47 (57) holcow a 35 (69) holcow, to je hromadže 82 (126) paćerskich džěci. 3 holcy su wšelake z katechizma a spěwarskich serbski nawukli, wuznachu při konfirmaciji swoju wěru w serbskej řeči a dostachu žohnowanje a hrono za živjenje tež po serbsku. Wěrowanjow bě 48 (43). Njeboćičkich běše 24 muskich a 30 žonskich, to je 54 (63) woschow. Do cyrkwe zastupilo je jich 5, a runje tak wjele je jich tež wustupilo z cyrkwe (1953: 1 zastup a 4 wustupy). Spowědnych běše 1940 (2083), 1838 (1986) němskich a 102 (97) serbskich. K němskej spowědži w cyrkwi přińdže 577 (639) muskich a 1012 (1128) žonskich, a na serbskej spowědži wobdžěli so w Božim domje 30 (24) muskich a 66 (62) žonskich. Doma wopra-

wjenych a tych, kiž k Božemu blidu při postnych abo adwentskich nutrnosćach přińdžechu, běše 55 (55) mužow a 200 (175) žonow, mjez nimi 6 (10) serbskich. Wšo hromadže je to 32,2 procentow wosadnych. Na serbskim cyrkwiskim dnju w Rakecach wobdžěli so 30 Serbow z našeje wosady. Čitarjow našeho serbskeho wosadnika „Pomhaj Boh“ je 85. Bohužel je Hodzijska wosada chětro přeněmčena, dokelž tu hižo na mjezach Serbow bydlimy. W někotrych našich 40 wsow a wjeskow wosebje na zapadnym kóncu žane jeničke serbske slowo wjace njeslyšiš, w druhich wsach je zaso lěpje. Či, kiž so swěru k Božemu slowu maja, su swěrní a rad wopruja. Cyrkwiske předstejerstwo ma (z wosadnym fararjom) 15 sobustawow, 9 z nich je Serbow, kiž tež serbske wosadne zastupowanje tworja.

Hodzij. Swěrna wosomdziesiątnica našeje wosady je Kralec mać w Koblicach. Jeje mandželski, bur Hendrich Kral, je hižom w léce 1931 zemřel. Wón měješe wulke zaslužby wo tehdomniše křesćanske staršiske towarstwo. A džakowna Koblska gmejna je jemu tež tohodla po jeho smjerći pomnik stajila, a to na Koblskim hrodžišću, hdžež běše wón sam Lutherowy dub sadžil. Na tutym historiskim městnje ma nětko Hodzijska wosada každe léto w lécu lěsnu Božu službu. 15. awgusta 1954 so tam při tutej skladnosći wosebje na jubilariku, 80 lětnu Mariju Kralowu rodž. Jordanec, a tež na jeje njeboh mandželskeho

spomni. Jeju syn nětk swěru naležnosće Koblskeje gmejny w cyrkwiskim předstejerstwje zastupuje. Ze swojej žonu zachowa swěru serbsku řeč a wěru, kaž je nas stary Kilijan wučil! Lubej starej maćeri pak dale Bože bohate žohnowanje přejemy! Pomhaj jej Boh!

Wochozy. Je nam jara žel, zo mlody duchowny Petraš, kotryž skutkowaše we Wochožanskej wosadze nimale 3 léta, woteńdže jako duchowny nětko do Meklenburskeje, do wokolinje Rostoka. Mějachmy začišć, zo so duchowny Petraš woprawdže přecowaše, serbsku řeč nawuknyć. Wochozy su hišće dobra serbska wosada. Tak budže nětko, zo so w žanej wosadze Bělkowskeje superintendenty porjadnje serbsce njeprěduje! (Chiba w Slepom jónu wob měsac, štož je wšak tež jenož skromny doškrabk.) We Wochozach běše w léce 1952 serbski ewangelski cyrkwinski dzeń, na kotrymž měješe duchowny Petraš serbsku liturgiju. Wochožanski farar ma sobu wobstarac cyrkej w Čelnom, kotraž bu přez wójnu chětro wobškodžena a bu nětko zaso wobnowjena. Rjana nowa wěža cyrkwe strowi nětko wjesku Čelno a holu. Tohorunja zastaruje so drjewjana kaplička (cyrkwička) w Sprjowjach wot Wochoz sem. Zajimawy je tamny Měrcinowy drjewjany woltar, kiž pochadža hišće z katolskeho časa. Prjedy měješe Mužakowski serbski duchowny w Sprjowjach hdys a hdys službu. Tam a sem nimale 40-kilometrowy puć!

Nowy dopokaz

Pod tutym napismom w nowinje „Die Kirche“ sčěhowace čitamy:

Nowy dopokaz za spuščomnosť bibliskich powěsćow wo živjenju w nětko puscinskej krajinjce Negeb w juhu Palestiny za Abrahamowy čas slědžer podawa wuslědki svojich 3 lětnych džělow zjawnosći zdžělujo. Wučenc je tam powostanki mnohich twjercažiznow, sydlišćow, drohow a kanalow nadešoł, wo kotrychž njebě hać dotal ničo znate. Ze swc-

jich slědženjow won sudži, zo je přichad prawótca Abrahama před 4000 lětami w Negebje ratarski lud sydlił a zo je ciwilizacija w času 900 hać do 600 do Chr. wysoki schodžěnk docpěła. Swědk bibliskeho časa so z tym zhubi, zo ma so jězor Maron wusušić. Jězor a susodne strony, hdžež je něhdy Josua kralow kanaanitskich rodow zbil, so nětko do ratarskeje pody přeměnja. Woda jězora je hižo wo tři metry spadla; w běhu noweho leta ma so jězor dospołnje zhubić